

Könyvtár & Podcast

Összeállította:
Szeifer Csaba - Szűts Etele

Az utóbbi években egyre népszerűbbé váltak a podcastok, mint információátadási és szórakoztatási formák. Ez a trend a könyvtárak világában is megjelent: egyre több intézmény használja ezt a médiumot arra, hogy elérje közönségét, népszerűsítse gyűjteményeit, vagy szakmai témákat dolgozzon fel. Kíváncsiak vagyunk, hogyan viszonyulnak a könyvtárak ehhez az új formátumhoz. Körkérdés rovatunkkal szeretnénk képet kapni a könyvtári podcastkészítés jelenlegi helyzetéről, kihívásairól és lehetőségeiről.

Csevej Országos Széchényi Könyvtár

Továbbra is azt valljuk, hogy ahol a felhasználók vannak, oda megy a nemzeti könyvtár. Ezért minden közösségi oldalon jelen vagyunk, ahol az írott magyar nyelvű kultúrát tudjuk népszerűsíteni. Természetesen podcastcsatornát is indítottunk, ahol kollégáink kutatási területeiről, szakmai eredményeiről tájékoztatunk időkorlát nélkül. Csatornánk a Magyar Elektronikus Könyvtár hangoskönyveiből is válogat, illetve kollégáink új és régebbi tudományos ismeretterjesztő előadásait is hallgathatóvá tesszük. Tavaly ősz óta csevejnek hívjuk azt a beszélgetős formátumot, ahol a könyvtárosok kötetlenül beszélgetnek a kultúráról. Elindult könyvajánló sorozatunk, és márciusban tervezünk egy háromszereplős rendszeres csevejt, ahol régikönyves és gyűjteményfejlesztő kollégával fogjuk megbeszélni a könyves világ aktuális kérdéseit. Lassan közelítünk az ezer feliratkozóhoz csatornáinkon. A Spotify rendszere adja a motort, és innen klónozzuk – vagyis másolja egy automatizmus – a nagyobb podcastfelületekre műsorunkat, amely természetesen a YouTube-on is hallgatható. A podcast része a kommunikációnak, támogatja internetes megjelenésünket. Csatornánk célja, hogy közelebb hozza a könyvtár világát mindenkihez: szakmabeliekhez, irodalomkedvelőkhöz és bárkihez, aki szívesen merül el a kultúra és tudás világában. Keresse a nemzeti könyvtárt minden nagyobb podcastcsatornán! @nemzetikonyvtar

Tóth Péter

Halis Podcast

Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa

A Halis Podcastot a pandémia kitörésekor indítottuk, már előre gondolkodva, hogy milyen szolgáltatást tudunk ajánlani a közönségünknek, ha személyesen nem jöhetnek be a könyvtárba. A podcast nem jöhetett volna létre Varga Tünde rádiós újságíró segítségével, akivel már öt éve dolgozunk együtt. A szakmai háttér, amit nyújtani tud, garantálja számunkra a minőséget. Az évek folyamán rengeteget formálódott, alakult a podcast, mindig tudtunk változni, megújulni, ha arra volt szükség.

Ha egy könyvtár rendelkezik saját podcasttal, az remek lehetőség arra, hogy érdekesebbé tegye a saját bibliotékáját és a könyvek világát, bevezessen egy új és népszerű online szolgáltatást, amely alkalmas a könyvtárosok bemutatkozására is.

Célunk volt, hogy figyelemreméltó kanizsai embereket is bemutatassunk, népszerűsítsük a kultúrát és megismertessük Nagykanizsát a nagyobb közönséggel. Emellett természetesen szívesen beszélgetünk a hozzánk érkező országosan ismert írókkal is.

A könyvtári podcastok lehetőséget biztosítanak arra, hogy kilépjünk a hagyományos szerepkörből, így akár olyan rétegeket és generációkat is elérjünk, amire a korábbiakban nem volt lehetőségük.

A Halis Podcast egy nulla forintból megvalósított szolgáltatás, ami így azt sugallhatja, hogy bárki bármikor belevághat egy podcast készítésébe, ha hajlandó munkát beletenni. Ehhez azonban szükséges a megfelelő eszközök beszerzése és az a rutin, szakmai tudás, amely egyebek mellett ezek használatához is kell. A szakember részéről pedig lokálpatriotizmus és önkéntes segítség kell ahhoz, hogy ebben ingyen nyújtson segítséget. Ha igazi minőséget szeretnénk készíteni, a pusztán kíváncsiság és elhatározás nem elég. Megfelelő anyagi források nélkül nehéz kitörni a szűk kisvárosi könyvtári keretek közül és komolyabb fejlesztéseket végrehajtani.

Varga Tünde

Benke Dániel

Abstract Békés Megyei Könyvtár

Napjainkban a mindennapos feladatellátás mellett elengedhetetlen, hogy minél több csatornán kommunikáljunk tevékenységünkről. A social media mellett számos – költséghatékony – platform áll egy intézmény rendelkezésére. Az adaptálhatóság a meglévő erőforrás és energiabefektetés kérdése. Vezetői pályázatom összeállításakor már körvonalazódott bennem egy könyvtári podcast igénye. Miután a könyvtáros csapatot egy, a média világából érkező kolléganővel tudtuk megerősíteni, elkezdődhetett a tényleges tervezés. Földesi Csenge ötletei, meglátásai hozzájárultak az új szolgáltatás bevezetéséhez, amelynek eredménye lett az Abstract (a névadás a tömör összefoglalásra, a lényeges állításokra utal). A könyvtári podcastcsatorna kettős szerepet tölt be. Egyrészt a témaválasztások és a beszélgetések segítik a kulturális sokszínűség, a művészetek bemutatását, az olvasás népszerűsítését, a szakmai újdonságok értékelését. Másfelől az újfajta kommunikációs platform reményeim szerint hozzájárul a modern könyvtárkép bemutatásához, a potenciális könyvtárhasználók és -látogatók, a fiatal generáció megszólításához. Az Abstract legfőbb célja, hogy meg hozza a kedvet az olvasáshoz, a könyvtárba járáshoz. Előnye, hogy olyan felvetések és gondolatok is előtérbe kerülnek, amelyekről egy frontális előadás vagy könyvbemutató során kevésbé esik szó. Napjainkig 15 beszélgetés hallgatható, a vendégekkel (könyvtári szakemberekkel, szerzőkkel, kutatókkal) Földesi Csenge könyvtáros beszélget. A szolgáltatást a Spotifyon indítottuk, azonban az idei évben – a népszerűsítés és a visszajelzések elemzésének megkönnyítése céljából – áttértünk a YouTube használatára.

Juhász Zoltán

Kapocs a tudáshoz

Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

A Kapocs a tudáshoz kutatástámogató podcast az egyetemi polgárság egészét megszólító kezdeményezés, amelynek célja, hogy kialakuljon a PTE-n egy diszciplinákat átívelő kutatói közösség, amelynek tagjai meg tudják osztani egymással és a hallgatókkal az oktatói, kutatói és publikálói tapasztalataikat. Vendégeink segítségével szeretnénk bemutatni a Pécsi Tudományegyetem stratégiájában szereplő főbb célkitűzéseket (fenntarthatóság, biotechnológia, mesterséges intelligencia és adattudomány). A kutatói életpályák ismeretén túl adásainkban arra is vállalkozunk, hogy megvitassuk a tudományos élet aktuális eseményeit. Tavaly például a két 2023-as magyar Nobel-díjasunk, Karikó Katalin és Krausz Ferenc munkásságát ismertettük meg a hallgatósággal. Az egyik legnagyobb kihívásként a nagy mennyiségű podcastkínálatot azonosítottuk. Nehéz kitűnni a jelenlegi felhozatalból. Mi ezt egy erős pozicionálással próbáljuk megoldani. Felvállaljuk, hogy kik vagyunk (kutatástámogató könyvtárosok) és honnan jöttünk (PTE), és a saját erősségeinkre, a mi közösségünkre megszólítva készítjük a műsort. A miénk egy niche podcast. Pont ebből következik az egyedisége, amitől érdekes lehet azok számára, akiknek szól. A másik rizikófaktor a periodicitás megtartása, mivel nem a podcastgyártás a fő munkakörünk, ezért komoly erőfeszítéseket kell tennünk, hogy tartani tudjuk a tervezett megjelenéseket.

Számunkra a podcast jó lehetőséget biztosít a szolgáltatásaink fejlesztéséhez szükséges tudás megszerzéséhez és a kapcsolati hálónk bővítéséhez. Úgy gondoljuk, hogy kutatástámogató könyvtárosként közelebb kell kerülnünk az egyetemi kutatás tényleges gyakorlataihoz, és erre remek alkalmat kínálnak ezek a beszélgetések. Nem utolsósorban pedig kutatástámogatói szerepkommunikációs eszközként is tekintünk rá, ami képes közvetíteni az egyetemi polgárság felé a könyvtári szakértelmet és felkészültséget.

Fekete Rita

Lovász Dávid

FSZEK Szociológiai Gyűjtemény Zenei Gyűjtemény

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

A FSZEK Központi Könyvtárának podcastjaival hidat könyvtári értékeket a digitális világ lehetőségeivel és közösségi szerepünket is erősíti. A készülő sorozatok bemutatják gyűjteményeink értékeit, innovatív formában reflektálnak kulturális, művészeti és társadalmi témákra:

A Zenei Gyűjtemény Miért szép? sorozata Kovács Sándor zenetörténésszel klasszikus zenei műveket mutatott be, míg Hollós Máté, a Hungaroton vezérigazgatója az Ideje van a zenének sorozatában a hangfelvételek világában kalauzolt. 2024-ben 60 éves jubileumunkhoz kapcsolódó új sorozatunkban többek között zeneterápiáról, táncdalfesztiválokról, a mesterséges intelligencia és a zene viszonyáról is szó esett, kapcsolódó szakkönyvek ajánlásával. 2025 új kezdeményezése a Fókuszban a fiatalok, kötetlen beszélgetés fiatal művészekkel.

A Szociológiai Gyűjtemény tudományközvetítő tevékenységének új eleme a 2024-ben indult videós podcast. A meghívott magyar szociológusokat friss megjelenésű könyveikről kérdezzük. A kapcsolódó témák laikusok számára is érdekesek, így a legutóbbi adás a Mire nevel az iskola? című könyv kapcsán az iskola társadalmi szerepéről szolt közérthetően, fotókkal és terminológiamagyarázatokkal fűszerezve.

A podcastkészítés felkészültséget igénylő technikai, kommunikációs kihívás, amely számunkra is tanulási folyamat. A sorozatok házigazdái könyvtárosok, akik vendégeikkel egy-egy téma részletes kifejtésével önálló értéket hoznak létre. A különböző felületekre szánt mutációk (Spotify, YouTube, FSZEK DSpace) révén széles közönség érhető el.

Bándoli Katalin, Kerégyártó Ágnes, Farkas Ferenc

ZUG

Eötvös Károly Könyvtár, Veszprém

Én személy szerint nagyon örülök, hogy dr. Baranyai Tamás igazgató úr ötlete révén kialakítottak a ZUG-ban egy podcastszobát. A ZUG a veszprémi Eötvös Károly Könyvtár ifjúsági és közösségi tere. Rögtön láttam benne én is a „potenciált”. Soha nem csináltam még podcastinterjút, így a lelkesedésem erősebb volt, mint a hozzávaló gyakorlat, viszont elkezdtem csinálni. Mivel könyvtárban vagyunk, mi más lehetne a téma, mint a könyv? Mégis a kultúrát mint gyűjtőnevet állítottam a középpontba. Fontosnak és érdekesnek tartom, hogy a helyi és környéki kultúráról beszéljünk egy kicsit más megvilágításban. Hogy egy példával éljek, a legutóbbi interjúalanyom Veszprém város polgármestere volt mint magánember. De természetesen az irodalomterápia is terítékre került, a zene természetesen, és még sorolhatnám. Szintén fontosnak tartom a kapcsolatokat kialakítását, a kooperációt különböző intézményekkel, szervezetekkel és természetesen a fiatalokkal, hisz őket a legnehezebb a könyvtárba hozni. A podcast erre egy nagyon jó „módszer” lehet.

Másrészt úgy gondolom, hogy egy podcastinterjú által némi bepillantást tudunk nyújtani a könyvtár életébe. Akár egy könyvajánlóval, akár egy könyvtároskolléga bemutatásával. Mindenkinek más és más az elképzelése a könyvtárról és azok dolgozóiról, ezért fontosnak tartom, hogy a másik oldal is bemutatkozhasson egy kicsit. Úgyhogy mindenkit arra buzdítanék, ha van erre lehetősége, próbálja ezt a fajta népszerű információátadási és szórakoztatási formát kihasználni, hogy ezáltal közelebb kerülhessünk az olvasókhoz, illetve ezáltal ők is közelebb kerülhessenek a könyvtárhoz.

Bende Judit Kinga